

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Guàrdia, 14, pral. - BARCELONA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

L'ETERN PRIMER DE MAIG

L'era nova és anunciada avui, quan després de la pluja cantaire i fugitiva, brillava la llum en les gotes diamantines de les fulles noves. Tota la vall, tota la terra, semblava esberlar-se de tanta alegria continguda, de tanta abundor inesperada. No hi ha cap recó que no sigui florit, ni cap erm que no s'engalani amb el vert tendroï i candorós de l'única festa de l'any.

La saba eterna del món retornava a la crosta de la terra i prometia la vida inextingible. Les aus altives tornaven als cims nevats. Les boires es divertien amb el vent i es fonien per l'immensitat blava. El sol triomfava sense esforç i amb magnífica gentilesa saludava tots els brots nous, tots els éssers nous, tots els frisaments i neguits de l'univers rejuenit i esperançat.

Nosaltres, fills de la terra universal, fills d'aquesta terra única, aixequem el nostre crit en la diada solemne i meravellats de trobar-nos en absoluta harmonia amb el gran concert de les coses naixents i vives, callem un moment per tal de recollir el ressó de la nostra pròpia veu, el tornaveu de tots els pobles. El porta l'aire clar i puríssim d'aquest dia de joia, el confon i el destria, el garbella i el barreja, el gronxa i el deixa recullit en cada germen perquè saturat de nova vida dongui un nou sentit i una nova gràcia a totes les coses existents i eternes.

Som els homes del demà!

Som la joventut de la terra!

Som la promesa de dies millors!

Som els que oferim el nostre cos i el nostre esperit!

Som els enamorats de la justícia!

Som l'arrel que forada les penyes!

Som els que portem la victòria segura!

Som els febles!

Som els forts!

En aquest 1er. de Maig, quan els obres de tots els pobles passaràn pels carrers de les ciutats i les multituds en festa cantaràn l'himne fratern, quan les colles alegres i estridents pels camins i pels prats trepitjaràn l'herba nova, quan els fills del Treball anunciaràn l'imperi de la pau i de la justícia, nosaltres en el nostre clos estret, cor endins, cercarem la cendra inescapable dels caiguts en la lluita eterna, dels martires de l'ideal, dels immortals optimistes que en les remotes edats ens han deixat l'exemple de la lluita en les hores adverses.

No serà gris ni melangiós el nostre 1er. de Maig. Una potència inaudita, un foc íntim i devorador, un ritme enèrgic i segur manté obertes les amples perspectives i desplega les altes visions de les hores futures. La joia del triomf s'anticipa amb el regust amarg de les fallides i quan un ens abandona, quan el pobre d'esperit s'allunya de nosaltres, s'aixampla l'horitzó i es difundeix la llum més clara. A nostre entorn hi ha homes. Es amb homes i no amb ombres que es lluita i es venç.

Etern 1er. de Maig de la naturalesa, festa gentil i alegre plena de poesia i simbolisme! Si la terra fos deserta, si no hi hagués en tots els indrets braços que s'aixequen i veus que s'escampen, encara en la nostra solitud trobaríem el conhort necessari mentre no s'apagués el sol esplendorós que regala vida i prodigi. No hi ha ànima jove que en aquesta diada no senti la grandesa de l'acció que ha d'acomplir i no es senti dotada de la més absoluta suficiència. Les hores quietes ens fan comprendre el misteri de la transició. El silenci extern ens permet escoltar i recullir totes les veus secretes del nostre esperit.

Etern 1er. de Maig, en va no passes! En el magne acord triomfal de la gran diada, la nostra veu s'hi recull. En la salutació cordial que rebem del company d'altres terres s'hi condensa el poema més transcendental dels segles. En la salutació que nosaltres enviem a tots els homes des del nostre desert aturadit s'hi expressa la vigoria heroica que posa la vida en la naturalesa en aquesta diada suprema.

I per això podem repetir als nostres germans d'aquí i de tot arreu:

Som els febles!

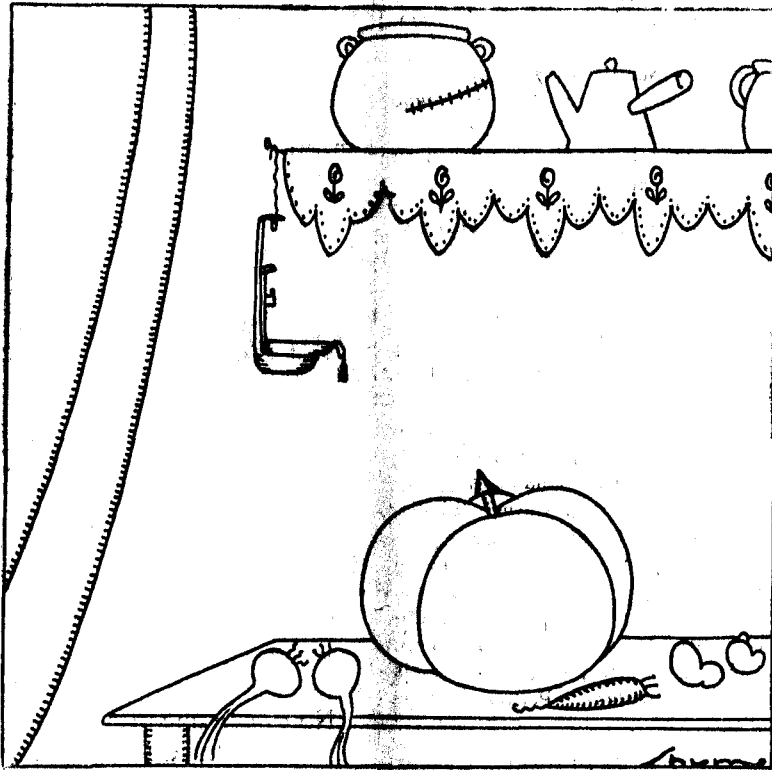
Som els forts!!!

El deure d'aquesta hora

Estem fatalment lligats als grans fets econòmics, no hem d'oblidar-ho mai, i no ens podem sustreure a la seva acció fins que l'estructura de l'actual societat capitalista sigui savia i generosament canviada.

El nostre deure ens apareix, doncs, ben clarament assenyalat: Tots els instruments de lluita—sindical, cooperatista, polític—per a la transformació social, han d'ésser posats en joc pel proletariat amb harmònica simultaneïtat i independència, sense que l'acció de cap d'ells enfebleixi la dels altres. Abandonar-ne qualsevol, per la idòlica submissió als dogmes metafísics, és viure amb funesta inconsciència, fora del món que trepitgem.

Quadros de casa

Un bodegó, és a dir, una natura morta.

El Primer de Maig

Una crida de la Internacional Socialista Obrera

Als treballadors de tots els pobles: Una vegada més el Primer de Maig crida al món del treball que deixi les preocupacions i les fatigues de cada dia per a dedicar la seva atenció als fins substancials i grans que persegueix la classe obrera.

L'any passat, amb l'avençesa del desè aniversari de la declaració de la guerra mundial, vàrem renovar el nostre jurament de no defallir mai per a sostenir la nostra GUERRA A LA GUERRA. Aquesta mateixa lluita és encara avui la que ha d'atreure els vostres millors esforços. Una fita important en l'acció encaminada a ASSEGURAR LA PAU PER MITJA DE CONVENCIONS I ARBITRATGES, hauria pogut ésser el protocol de Ginebra. La més immediata de totes les nostres tasques és la de continuar la lluita pels principis que són la base d'aquell protocol, acreditant d'aquesta manera que la única garantia de la pau del món és la classe obrera internacional. Ens trobem encara molt lluny d'haver assolit una pau durable. Constantment ens amenacen, principalment a Orient, nous perills de guerra. Per tant, el dia Primer de Maig, PER LA GARANTIA DE LA PAU DEL MON SOTA EL CONTROL DE LA CLASSE OBREIRA.

Però nosaltres sabem perfectament que, àdhuc sortint victoriosos d'aquest combat, la classe obrera no haurà fet altra cosa que crear les condicions prèvies per assolir una millor organització del món. En la seva lluita per assegurar-se una existència humana, la cosa mínima que l'obrer de tot el món reclama com a primera i fonamental garantia del progrés de la seva classe és la JORNADA DE VUIT HORES, que no ha estat encara conquerida a tot arreu, perquè no està universalment assegurada per una llei internacional contra les agresions del capitalisme. Per tant, treballadors, el Primer de Maig PER LA RATIFICACIÓ DE LA CONVENCIÓ DE WASHINGTON SOBRE LA JORNADA DE VUIT HORES.

Aquestes no són més que dues de les grans i immediates finalitats que té la classe obrera. Però la crisi de treball, que manté en atur forçós grans masses obreres, i les considerables diferències dels salaris entre els diversos països, que fan sensible al treballador el caràcter absurd i inhumà del règim capitalista, l'obliguen a preocupar-se de CONSTITUÏR UN ORDRE NOU EN EL MON. Durant tot l'any passat el proletariat universal va demostrar un marcat progrés en la major part dels països; en alguns casos les eleccions han fet veure que els Partits obrers marxen vers la conquesta de la majoria. Però una major força suposa deures més grans i la obligació de resoldre problemes més importants. Per estudiar-los i aclarir-los es reunirà un Congrés internacional en el pròxim mes d'agost. Les forces del proletariat encara no han realitzat la seva cohesió en tots els països, malgrat que la seva acció reclama cada dia una gran unitat. Prepareu-vos, doncs, en el dia Primer de Maig PER EL CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA INTERNACIONAL OBREIRA SOCIALISTA.

Londres, abril de 1925.—La Comissió administrativa de la Internacional Obrera Socialista

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

El martiri de Bulgària

La tragèdia multiforme dels Balcans es condensa fa temps amb tota la seva complexitat en el territori de la pobra Bulgària. Feude d'odis i de sang, la petita gran nació, victoriosa en el camp de batalla, vençuda i humiliada sempre, ha perdut la folla vigoria que la empenyia a empreses imperialistes i es destroça terriblement les pròpies entranyes. Tot conserva en els Balcans un aspecte salvatgí i primari, però Bulgària, que en tot s'ha mantingut al primer rengle, ens està donant la supremacia lliçó i ens mostra les virtuts i les ventatges de la violència erigida en única arma i en norma permanent per totes les lluites polítiques i socials. El terrorisme búlgar ha deixat esfereït a tothom, però aquest terrorisme és vell i endèmic i no ha sorprès als que coneixen la història contemporània de la nació que en guerres internes i internacionals, en revolucions i contra-revolucions, en ratxes de crim i repressions ha donat una idea molt completa de la capacitat de sufriment i d'agressivitat animal i ferotge de que està dotada encara la humanitat dels nostres dies.

La gran guerra ens va deixar una Bulgària paralítica i miserable i les seves amables veïnes no li han perdonat ni un sou ni una malla. La liquidació de la desgràcia permetia participar en el sacrifici a totes les classes socials, però la vida era dura i eren freqüents les empentes i les esgarrinxades. Stambuliski va apoderar-se del poder en representació dels pagesos que portaven la part més feixuga de la càrrega. L'exèrcit i la classe mitja varen convenir una mena d'entente democràtica i varen tombar la «grossera dictadura» de Stambuliski al cap d'alguns mesos. Aquell home que tenia més d'ingèuu que de malvat fou assassinat traïdorament i un bon nombre de col·legues seus foren igualment eliminats. Però els pagesos varen entendre que es tractava únicament d'un match d'eliminació i quatre mesos després, malgrat llur desorientació en matèria de idees, varen secundar l'aixecament comunista del setembre de 1923 el qual fou aixafat pel govern i l'exèrcit amb una terrible degollina.

La metxa quedava encesa, més que mai. Els macedonis enemics de Grècia i Iugoslàvia, tolerats i fins ajudats pel govern búlgar, seguien sota la direcció d'aquell home magnètic i ferotge que es deia Todor Alexandroff, armats i amenaçadors en les muntanyes del Sur, certers i inflexibles quan llur glavi queia damunt d'un enemic barrejat amb les masses urbanes dels tres pobles que s'han repartit, la Macedònia. Els directores comunistes volien la cooperació inestimable dels desesperats macedonis, però Alexandroff va rebuïjar-los. Aquest fou assassinat, i una cadena de crims, de venjances i de represàlies recíproques va anar produint baixes freqüents i sensibles entre els capítols comunistes i macedonis. Els macedonis contemplaven amb certa delectança aquesta lluita canibalesca i aprofitava les oportunitats per a fer qualche encàrrec delicat a la policia la qual actuava indistintament en el camp macedoni i en el comunista. I d'aquesta manera s'havia arribat al punt de que a Bulgària ningú tenia fe en res i els antics enemics de Stambulisk-denigraven el seu recort que, com a governant, fou més que rei marcab.

El crim s'ha desbordat i la bomba de la Catedral de Sofia no va fer la feina que s'esperava, però va causar tantes víctimes que forçosament havia de produir una reacció. Però què deu tenir aquest govern presidit pel professor Tsankoff que no pugui reunir les forces morals necessàries per a representar una petita farsa de unió sagrada davant l'audàcia de les organitzacions criminals? Amb veritat o sense, molts dies abans de realitzar l'atemptat contra el rei, l'assassinat de Georghief i la subsegüent explosió de la màquina infernal en la Catedral de Sveta Nedelia, molts periòdics europeus anunciaven els plans terroristes acordats en la conferència de Baden, prop de Viena, per les seccions balcàniques de la Internacional de Moscou amb assistència de delegats d'altres països. Nosaltres havíem llegit l'anunci enfàtic de combatre el terror blanc de Bulgària amb un despatiat extermini dels agents i còmplices del govern de Tsankoff mitjançant l'aplicació del terrorisme individual i col·lectiu, com així mateix la recomanació a les seccions comunistes balcàniques de mantenir el millor acord possible amb les organitzacions d'extremistes agraris acapallats per Oboff i Todoroff i amb els socialistes revolucionaris macedonis de Todor Nicoloff conegut per Panitza. Aquesta conferència va tenir lloc a Viena del 29 de desembre al 2 de gener darrers i una altra conferència per a precisar més els detalls de l'acció projectada va tenir lloc a Viena del 22 al 27 de març últim.

Seràn o no certes aquestes referències de les conferències comunistes, però és cert que varen celebrar-se i que la premsa europea va publicar la substància d'aquests acords. Era doncs previsible tot el que ha succeït i no és després d'esclatar la bomba que el govern havia de denunciar els fins criminals de les organitzacions comunistes o terroristes que actuaven arreu del país. Per què no ho feia? Ens permetem creure que estava prou ocupat en la pròpia tasca terrorista i no podia donar abast a tot. I ho podem creure perquè a Bulgària tothom detesta l'actual dictadura militar del general Lazaroff disfressada amb un govern nomenat democràtic i si no hagués sigut per l'amenaça comunista, és molt possible que el poble en massa s'hagués llençat a la feina d'acabar d'una vegada amb la sistemàtica violència aplicada des del poder.

Ara, mentre es realitza la persecució dels presumptes criminals, presenciem escenes de barbarie que no desdiiuen gaire de la terrible explosió de la Catedral. El terror persisteix i el mal és fondo car tota la nació s'ha encomanat el frenesí del crim i això és una cadena sense fi. Si una banda terrorista no supera a totes les altres i consegueix imposar-se definitivament, potser no resta a Bulgària altre camí que el que assenyala divs passats el líder dels socialistes dissidents Pastukhoff, el qual després de condemnar l'acció del govern el lliurava de culpa en ço que es refereix al terrorisme comunista-agrarí i indicava com a salvació una intervenció moral i efectiva en els afers de Bulgària per part de les democràcies occidentals. Sembla que el mateix rei Boris participa d'aquesta opinió. Però les coses estan d'una manera que no fora estrany veure trasbalsos d'importància i que tinguéssim abans de molt una nova república als Balcans.

M. Serra i Moret

Aquest número ha passat per la censura

ON ANEM?

Amb l'actual govern o amb un altre govern; amb la constitució vigent avui o amb una nova constitució, un dia, més o menys proper, més o menys llunyà, el poble català serà novament cridat a les urnes electorals.

Seria temerari voler preveure les situacions en que es trobaran aleshores els partits polítics actuals i els novells partits que puguin haver nascut de l'actual règim d'excepció. Lo que sí podem preveure és l'enderrocament, per múltiples causes, d'aquella formidable i perfeccionadíssima màquina electorera, feta a base de rodes de falsos electors, d'electors imaginaris i d'electors morts i enterrats, que creava els moviments d'opinió de Barcelona, que elegia els seus parlamentaris i regidors, moguda per les mans habilitíssimes de quatre capitosos de la Lliga i de quatre correl·ligionaris escullits del partit lerrouxista.

Treta aquesta màquina inservible avui després de tan llarga inactivitat i després de la formació del nou cens i de l'entrada en ell d'un important contingut de dones i de joves, a ningú pot amagar-se que la primera lluita electoral futura, més sincera que les precedents, enc que plena d'incògnites en tots els ordres, directa o indirectament pot presentar-se amb el caràcter d'un veritable referendum, importantíssim sinó definitiu, sobre mantes qüestions polítiques i socials així com sobre actuacions i actituds adoptades avui per certs homes i per certes organitzacions.

Amb nosaltres o contra nosaltres,—hom pot dir a l'elector—i aquest ésser cridat a pronunciar-se d'una manera categòrica i clara sobre el passat i sobre el porvindre.

Quan aquesta hora arribi seguirà ésser la classe treballadora una de les grans incògnites? Seguirà emportada per la teoria de la neutralitat a tota costa, de la indiferència absoluta davant la lluita política?

Entenem que certes neutralitats esdevenen fàcilment complicats inconfessables quan les circumstàncies acompanyen.

Si la classe treballadora de França a l'hora de la lluita electoral darrera, convenueu per les propagandes persistents del «Libertaire» hagués optat per l'abstenció en lloc de llençar-se decididament a la palestra, Poincaré, Poincaré-la-guerre, hauria tornat al govern apoiat per una majoria parlamentària respectable i amb més forces que mai per a imposar a França i a tota Europa, la seva perillosa política reaccionària chauvinista i agressiva.

No pogué, però, ésser així. El Bloc nacional, els Millerand, els Poincaré, els Daudet, els Castelaun, toparen amb l'oposició dels obrers de França. La política dictatorial i reaccionària trobà barrat el camí. La classe treballadora conscient de la importància dels drets de l'home, sapigué fer-los respectar amb la seva votació.

La classe obrera de Catalunya té una força pareguda a la de França. Ella és l'àrbitre de la victòria d'un partit polític. Ella pot ésser la veritable iniciadora d'una determinada política; la sanejadora del sufragi.

Per a poguer, però, cal voler abans que tot. En parlar de classe treballadora no vull referir-me a l'organització sindical que crec que pot perfectament guardar el seu caire econòmic ni vull referir-me als anarquistes doctrinaris que aspiren al triomf de l'ideal mitjançant la propaganda continua i el sacrifici personal obscur però persistent.

Em refereixo als treballadors com a homes, únicament com a homes. Homes com els altres; ço és: amb virtuts i amb defectes. Aquests no tenen ànima de martirs disposats a sofrir continuament ni deuen tenir-la. Aquella màxima cristiana de parer la galta esquerra quan hom us ha ferit la dreta és molt admirable però els que en la pràctica la practiquen o estan disposats a practicar-la són molt pocs. La majoria, per enemics que siguem de donar cops de puny, si un dia en veuen un altre, o ens preparem a tornar-lo.

De la política regnant l'home pot treure'n beneficis i pot rebre'n greuges. Per antiparlamentari que hom sigui mai podrà mirar amb indiferència complerta un règim que pugui posar en perill la seva llibertat, la seva tranquil·litat o la seva vida. En l'opressió mateixa hi ha graus. De l'esclau de l'època romana al treballador de nostre temps hi ha una distància enorme. Avui mateix anant d'un país a l'altre hom troba diferències formidables i aquestes són fruit únicament de l'actuació política que ha dominat.

Abstènia-se d'intervindre és abandonar constantment l'Estat en mans de les minories opresses. El fruit del domini d'aquestes minories no pot fer-se esperar ni pot extranyar a ningú. En totes les terres de l'Estat espanyol avui les dretes s'apresten a pendre la successió del Directori militar quan aquest deixi el poder.

Si les esquerres pretenen moure's, amb quí compten? L'abstenció de la classe obrera faria d'aquelles un estat major sense soldats mentre que en el camp del front el capitalisme chauvinista, els enemics de tota llibertat, desplegarien totes les seves forces organitzades.

La nostra derrota fora segura. L'entronització, el domini de les classes reaccionàries, el govern de la plutocràcia i de la política de dretes serà un fet si els treballadors de Catalunya segueixen mirant les lluites electorals des de la barrera, sense comprendre que certes lluites d'aquestes tenen moltes voltes la significació i la transcendència d'una veritable revolució.

Marc Farell

En aquest primer de maig...

En aquest primer de Maig afirmem un cop més la nostra feient i inflexible fe en la causa obrera. En aquest Primer de Maig repetim una altra vegada que la inquietut proletària és el germen del progrés, de la civilització, de la justícia i de la pau.

En aquest Primer de Maig, alhora, diguem la nostra satisfacció en veure prohibida tota manifestació obrera. No us alarmeu, companys. No blasmo la festa del treball, no. Ben al contrari. És per la meua devoció a la gran diada, que em complaça de l'ordre restrictiva.

El Primer de Maig no és per a ballar a gent que no ens podem comprendre bé les nostres aspiracions, ni per a fer una bereneta de panxa enlaira respirant la flaire bosquetana. Mentre no siguem capaços de major rebeldia, i obo molt encertat

que ens prohibeixin mostrar les nostres pròpies vergonyes. El nostre, el veritable Primer de Maig serà aquell que ens dugui la força a les sangs i al cor i la ferma decisió d'implantar les nostres aspiracions.

J. Roure i Torrent

ECOS I COMENTARIS

Publicació interessant

S'annuncia per a molt aviat l'aparició de dos groixuts volums, amb el títol suggestiu de *L'obra desfeta*, deguts a la ploma d'una coneguda personalitat, el nom de la qual ha sonat bastant aquests darrers dies, que temps passats feu un gran paper a Washington. Sembla que el senyor Sans, amb els il·lustres que li concedeix la oportuna jubilació assolida, com a premi meregut de la seva brillantíssima carrera de funcionari i marit model, es dedicarà a omplir les falxes dels exemplars d'obsequi, tasca que ha estat estimada perfectament a l'abast de les seves facultats intel·lectuals.

La tirada ha estat molt important.

No hi ha tals dimissions

Perfectament assabentats podem desmentir el rumor circulat insistentment aquesta setmana segons el qual els socialistes del «P.O.S.O.E.» i els membres de la «Unión General de Trabajadores» que ocupen càrrecs públics per sufragi universal del Directori, volien presentar llurs dimissions pel fet de no haver estat autoritzada enguany la manifestació del 1er. de Maig.

Coincidint amb el que diem, la premsa diària feu públic ara de poc el següent telegrama oficial: «Madrid, 21. El gobierno ha manifestado esta noche, por medio del jefe de informaciones señor Rico, que si se ha denegado la autorización para la manifestación del primero de Mayo, no ha sido por el partido socialista, con el que mantiene excelentes relaciones, sino que obedece al deseo de evitar que se produzcan ingerencias extrañas.»

«Revista de Catalunya»

El n.º 10, corresponent al mes d'abril, d'aquesta notable revista catalana conté el següent sumari:

Ramón Turro, «Diàlegs sobre coses d'art i de ciència»; Antoni Rovira i Virgili, «Clericia i ciutadania»; Ferran Soldevila, «Els catalans i el descobriment d'Àfrica a l'Edat mitjana»; F. de C. Serra i Ràfols, «El problema de la població a Catalunya»; J. Carner Ribalta, «Rabindranath Tagore»; J. Puig i Cadafalch, «L'arquitectura del segle IX al XI a Catalunya»; i les seccions de costum: «Sagitari», «L'Història i l'Erudició», «Els poemes», «Els prosistes», «L'art», «El Teatre», «Els pobles i els Estats», «Nòtules», «Periòdics i Revistes».

Ja hi tornem a ésser

En aquest país estàn les coses muntades d'una manera que per defensar-nos de qualsevol perill, de qualsevol flagell social, inexistents en la majoria dels pobles més organitzats, s'ha de lluitar un dia i un altre amb una tenacitat inacabable, tament com si ena trobessim perpètuament en període constitutiu.

Veieu, ara, ens trobem altra vegada exposats a que els propietaris, els pobres propietaris urbans, surtin amb la seva d'apujar-nos el lloguer, amparats en la llei.

La prorroga concedida pel decret de lloguers està pròxima a terminar-se, de manera que una nova disposició es fa necessària per aturar les ambicions dels burges al que poca angúnia li dona el que la gent es trobi sense un mal pis re de la boca allò que ha de gastar en lloguer amb tal de que pugui continuar agabellant riqueses.

Tornarem, doncs, a parlar altra vegada dels pobres propietaris. I així cada sis mesos.

Ja hi estem acostumats.

El Primer de Maig

Aquest any al Primer de Maig no hi haurà manifestacions, el Directori les ha privat o condicionat, que de fet és privar-les. És lògic això i és convenient.

El Primer de Maig ja era una festa. Havia entrat dintre del rite i era un jorn d'esbarjo per a les multituds obreres més que un jorn d'afirmació. Havia perdut aquella devoció, aquell sentit heròic i de sacrifici, filla d'una voluntat creadora, però damunt de tots els obstacles. Es precis que retorni als seus començaments.

Per a una selecció era el dia de afirmació de llur fe en l'avenir; per a les multituds era la fontada, el berenar col·lectiu, jorn de gresca a plè camp. Cal retornar a la concepció religiós de la diada del Primer de Maig.

Era massa aviat, entre nosaltres, per fer-ne una festa. Potser en altres terres, que els ideals obrers van avançant garantits amb relativa eficàcia per l'imperi de la llei i poden fer-se la il·lusió que la conquesta del poder serà cosa planera, el Primer de Maig pot ésser un jorn de cançons alegres, de rialles sota el sol primaverall. Allà a Rússia poden cantar i berenar a desdir els obrers, inclòs poden oblidar-se totalment de la significació bèlica del dia, poden no recordar-se del munt de víctimes que ha costat la diada.

Però entre nosaltres, és un reneq fer-ne un dia festiu. Entre nosaltres, on la burgesia no ha complert, ni els mils, la seva missió cultural, on la democràcia burgesa no ha tingut mai realitat, on s'haurà de saltar d'un feudalisme en supervivència—caciquisme, latifundisme—a una democràcia obrera amb un esforç suprem, fer-ne una festa del Primer de Maig era ganes d'esbargir-se.

Cal retornar al sentit religiós i fèrvic. Cal fer-ne novament la diada, jorn d'exàmen de consciència, de jurament de fidelitat, d'afirmació plena i esforçada en la voluntat creadora d'un nou règim i una nova justícia. Cal separar-la de les multituds per a entregar-la novament a la unció dels fidels, al sacrifici dels fervorosos, a la devoció dels escullits. Retornem-li de nou el caient èpic de trenta anys enrera, car en trenta anys la nostra gent ha perdut moltes coses i n'ha guanyat ben poques. Tots els fidels al pervindre, en aital dia extenem els braços i jurem morir purs de tota traïció als nostres ideals.

En veritat el Primer de Maig encara no és una festa. És una epepeia.

Cot de Reddís

Cartes al Director

Sr. Director de JUSTICIA SOCIAL.

Distingit senyor:

A la Secció «Ecos i Comentaris» del setmanari de la vostra direcció (N.º 75, dissapte 4 d'abril) s'hi feu una afirmació, inexacta que m'interessa rectificar.

No és cert que jo sigui funcionari a l'«Auswaertiges Amt» Ara, que no tinc cap inconvenient a confessar que m'agradaria molt de ser-ho. Si ho fos, estaria molt content. No m'en amagaria; al contrari, ho diria a tothom i ho faria constar damunt les tarjes de visita (la diplomàcia—ja ho ha dit en pla a l'Anuari dels Catalans—és la meua vocació marcada). Però no ho soc. No ho soc, i em manca vanitat per a permetre que és fassi correr que ho soc sense ser-ho. Si un dia ho arribo a ésser—de mes verdes en maduren—el primer que faré serà comunicar-ho als estimats llegidors de JUSTICIA SOCIAL.

Fetes aquestes rectificacions, us prego que em permeteu aclarir, com cal, un altre punt. «En Xammar»—diu el vostre ecoista—amb «uns quants articles com aquest (es tracta d'una correspondència a «La Publicitat» sobre les eleccions presidencials alemanyes) s'obrirà camí aviat» El vostre ecoista està d'ullera. El meu article, principalment informatiu, deixava veure clar que les meves simpaties personals, eren sense reserves, per el candidat republicà i catòlic Marx.

Es exacte. Podria demostrar que el Dr. Marx ha sigut, des del primer moment el millor dels candidats republicans possibles amb arguments que haurien de agradar per força als simpàtics llegidors de JUSTICIA SOCIAL. Afortunadament, però, no cal que m'escarrassi. El meu candidat de la primera hora és avui el candidat del partit socialista alemany. En canvi ningú no pot dir que sigui el candidat de la «Auswaertiges Amt».

Que els sembla? Estan contents? La situació no pot ésser més clara. El senyor Marx, els catòlics, els demòcrates, els socialistes, JUSTICIA SOCIAL i un servidor de vostè, contra Hindenburg. Em penso que guanyarem. Sinó guanyem la culpa no serà, certament, pas meua; serà més aviat del partit socialista alemany el qual, amb aquella flaire i aquella llestesa que el caracteritzen, ha necessitat un mes per a comprendre que si continuava fent el ximple els obrers alemanys haurien de treballar deu hores cada dia durant els pròxims deu anys talment com si el Kaiser no se hagués mogut de lloc. Però, repeteixo que em penso que guanyarem, encara que ens vindrà molt just.

Altrament jo no m'obriré camí aviat, ni tard, ni mai, entre altres raons perquè no ho ne-

SOLEDATS

Brilla, de l'alba en el somriure clar, l'augusta humilitat de les estrelles; l'ala blava del vent rissa la mar espill vernal de resplandors novelles. La porta secular de la masia s'obre amatent al bell esclat del dia; es velen d'or les llunyedanes comes, i l'aviram per l'era s'esbarria com un deliri de crestes i de plomes. Entona l'ocellada un cant joliu. La garsa, amb vol feixuc, ix de son niu que es gronxa al cim d'una alba vora'l riu. La font humil desgrana son rosari —d'argent translúcid degotall sonor— En mig l'erbei, l'insecte solitari irisen regalims d'alta claror.

Bosc endins, un pastó'm dona el bon dia, en veure'm avançar per entre abruills. Plora la solitud en els meus ulls, i, en sos ulls clars, la solitud somnia. No l'enutgen tos vents, oh Primavera, ni tes pluges tampoc: ell sap que li duran la rosa vera, les roselles de foc; ell sap que fruità, amb dalé infantil, de la gràcia florida de l'abril. Son cor, enamorat de ta llum clara, del teu somris darrer somriu encara.

Salvador Albert

(Del llibre «OPALS», publicat darrerament).

cessito. L'esdevenidor m'en fa mitja i es comprèn. Soc un home que arribo a les selves verges i els camins tenen l'amabilitat d'obrir-se tots sols davant meu; travesso el desert i em trose sense saber com, amb un petit oasis a la butxaca de l'ermilla. En una paraula, per a no cansar als llegidors; soc una mena de automòvil Citroen.

De vostè, etc.

Eugení Xammar

Berlin 15 d'Abri de 1925

N. de la D.—Amb molt de goig publicuem aquesta lletra del nostre caríssim Xammar sotmetent-nos volunters a la condició que ens imposa de no fer hi cap comentari.

No en caldria d'altra! Ja sap que en aquesta casa mana i disposa.

Per a ajudar al company «Roc Guinart»

T. E., 2 ptes.; F. M., 2 ptes.; R. C., 2 ptes.; J. C., 2 ptes.; V. S., 2 ptes.

Total, 10 ptes.

De París estant

Tràngul polític

Estem acabant de passar uns dies d'una agitació política extraordinària.

S'han realitzat les temences que més d'una vegada havíem fet conèixer en les nostres modestes cròniques.

Com saben els nostres llegidors, el Senat executà d'una manera categòrica al Ministeri Herriot i aquest tingué de presentar la dimissió.

En l'hora de la mort, Herriot dugué una nova prova de la seva sinceritat i de la seva honestat, esforçant-se en reventar l'abçes (són les seves mateixes paraules), en lloc de procurar amb *tercerilles*, desfer la conjura que per fer-lo caure s'estava formant. Ha caigut entre la plena adhesió dels components del Bloc d'Esquerres, i l'admiraació i estima dels contraris, que no deixen de regoneixer les excel·lents qualitats que posseïx.

Guardem la convicció de que hem de reventar l'al front del Govern de França, assistit de la força necessària per portar a cap reformes ben acostades a la doctrina socialista. No se li fa ni se li pot fer altra retret que el d'haver sigut fidel des del Poder al programa bàsic del Bloc d'Esquerres, i això, salvant el parer del maquiavèlic Briand, és en tot temps una gran virtut.

La solució d'aquesta crisi ha estat ben laboriosa, i certament ben poc valenta. El cop del Senat no anava contra Herriot, sino contra la política del Bloc d'Esquerres, al qual no és gens afecte, com va demostrar-se en l'elecció de President de la República, i per dues vegades en

la del seu propi President. Es el mateix Senat que, governant el Bloc Nacional, actuava en sentit radical i quan hi ha hagut govern radical s'ha sentit conservador d'una manera accedida. La proposició que serví de obstacle a la continuació d'Herriot rebutjava tot govern del Cartel i demanava una mena de govern nacional. Calia, doncs si és volia tenir en compte la voluntat del poble francès tan clarament expressada en les eleccions de maig de l'any passat, anar, com fos, a desfer l'obstacle, encara que això representés una nova consulta al cos electoral. No s'ha fet així, perquè unes eleccions són sempre una incògnita que es tem veure aclarida, i la solució s'ha fet portant al sacrifici a Painlevé, altre dels capitosos del Cartel.

Painlevé va refusar, de bones a primeres, la oferta que se li feu, tement un calvari com el que ha passat Herriot, davant l'enemiga del Senat, i llavors va recorre's a Briand, qui tampoc va reixir, perquè els socialistes li negaren sa col·laboració i li condicionaren l'ajut la qual cosa li feia preveure que si bé trobaria, potser, facilitats en el Senat, donada la seva condició de funàmbul, no li mancarien engunies a la «Chambre». I s'ha hagut de invocar el tòpic del patriotisme, que és a França una pomada heròica, i per a aconseguir que Painlevé rectificqués la seva decisiva primera. En els moments actuals encara no se sap segura la composició del nou ministeri. Es parla, com a molt probable, una barreja Painlevé, Briand i Caillaux. Aquest darrer nom, com pot suposar-se, ha caigut com una bomba, tant per que encara no s'ha esvaït del tot el recort de la seva tragèdia, com perquè, financerament parlant, se'l considera molt més atrevit que De Monzie.

Serà viable una combinació així?

Painlevé, que és un as en les qüestions de mecànica racional, reixirà en la tasca de dirigir un Govern, en una època tan apassionada com la que estem atravesant?

S'avindran Briand i Caillaux, els pocs oponents del Cartel?

Creiem que la situació seguirà ésser crítica encara que se hagi resolt la crisi.

Rafael Ramis

Afavorint l'impremta del JUSTICIA SOCIAL

ajudeu el nostre setmanari.

No servirem cap suscripció que no vingui acompanyada del seu import.

Preguem als nostres suscriptors per trimes-tres, se serveixin renovar llur suscripció.

L'Assemblea extraordinària de la Federació de Dependents de Catalunya

S'acorda l'ingrés a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics

Els dies 25 i 26 del passat mes d'Abril ha tingut lloc a la ciutat de Lleida una Assemblea extraordinària de la Federació de Dependents de Catalunya. Les sessions s'han celebrat en la magnífica sala d'actes del Centre de Dependents d'aquella ciutat, un dels organismes més importants i més florents de la Federació, al voltant del qual s'organitza a Lleida un robust i assenyat moviment sindical obrer en tots els rams.

El nostre bon amic, company Arqués, president del Centre de Lleida, presidí les dues sessions de l'Assamblea.

En la primera va aprovar-se la creació d'un «Institut de Previsió Social Obrera», organisme mutual anexe a la Federació de Dependents. La primera Secció d'aquest Institut serà una «Mutua de Subsídies en cas de Defunció». S'aprovà el seu Reglament, inspirat en el sistema de versaments. Al principi podran formar part d'aquesta «Mutua», únicament els dependents que pertanyin a alguna entitat federada, sens perjudici que més endavant puguin fer-se'n socis treballadors d'altres rams.

En la segona sessió va discutir-se la proposició presentada per la «Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre de Dependents de Barcelona», que compren els dos extrems següents;

a) Que s'ampliï el Comitè Executiu de la Federació amb el càrrec de Secretari de Relacions Internacionals.

b) Que la Federació sol·liciti el seu ingrés a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics, el secretariat de la qual radica a Amsterdam.

El primer extrem fou aprovat per unanimitat nomenant-se al nostre amic, company R. Ràfols i Camí, per ocupar el nou càrrec del Comitè Executiu de la Federació.

El segon extrem ocasionà un llarg però serè debat que inicià el company Ràfols, President de la Secció P. d'O. i T. del Centre de Barcelona, llegint el document que a continuació reproduïm:

Consideracions d'ordre professionals que aconsellen l'ingrés de la Federació de Dependents de Catalunya a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics.

La proposició presentada per la Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, compren els dos extrems següents:

a) Que s'ampliï el Comitè Executiu de la Federació amb el càrrec de Secretari de Relacions Internacionals.

b) Que la nostra Federació sol·liciti el seu ingrés a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics, domiciliada a Amsterdam.

La creació, dintre el Comitè Executiu de la Federació, del càrrec de Secretari de Relacions Internacionals, permetria aixamplar d'una manera extraordinària els nostres horitzons i les nostres perspectives. Ens trobaríem aleshores en condicions de conèixer els diferents organismes que han creat els nostres companys d'altres països. Podríem estudiar les característiques i els aspectes que aquestes organitzacions presenten. Podríem fer-nos càrrec dels problemes professionals que tenen plantejats els nostres companys i podríem veure les solucions que hi han donat o que projecten donar-hi.

Al mateix temps comparariem tota aquesta realitat amb la realitat del nostre país. Podríem veure el grau d'analogia que hi podés haver entre els organismes estrangers i els nostres i les característiques que separen els uns dels altres. Observariem els mètodes que els nostres companys han seguit per a desenvolupar i consolidar llurs organitzacions i mirariem si aquesta mètodes podem també seguir-los nosaltres. Estudiariem el

grau d'analogia que llurs problemes tenen amb els nostres i veuríem si les solucions que ells han trobat són aplicables als nostres problemes. Un gran camp d'essenciaments s'ens ofereix, doncs, davant nostre.

Però al mateix temps podríem també, nosaltres donar a conèixer als nostres companys d'altres països les nostres organitzacions i els nostres problemes, els nostres mètodes de lluita i les nostres solucions, i potser, d'aquesta manera, podríem contribuir en qualsevol a la il·lustració dels nostres companys. La realització d'aquesta possibilitat ens té d'omplir de satisfacció. En últim terme, sempre seria un títol d'orgull pel nostre país.

Però creiem que, no n'hi ha prou en il·lustrar-nos nosaltres i contribuir a la il·lustració dels nostres companys. Dèiem ésser més exigents encara. Hem de col·laborar a la emancipació dels nostres companys perquè d'aquesta manera contribuïm a l'emancipació nostra.

Les lluites i vicissituds dels nostres companys no ens les tenim de mirar com uns fets espectaculars, sinó al contrari, ens les tenim de mirar com uns apassionats actors. No hem d'oblidar mai la crida famosa de Karl Marx, *Treballadors de tots els països, uniu-vos!*

Per això no ens limitem nosaltres a demanar la creació d'un Secretariat de Relacions Internacionals, sinó que desitgem també que la nostra Federació ingressi a la Federació Internacional de Dependents i Tècnics.

Segurs estem que entrant en relacions contínues i regulars amb els nostres camarades de la resta d'Europa, farem un pas de gegant en el camí de la nostra emancipació. En efecte, si hem considerat útil la unió entre tots els dependents d'una ciutat i hem creat els nostres Centres de Dependents; si després hem considerat que també era útil la unió de tots els Centres de Dependents de Catalunya i hem creat la nostra Federació, perquè no hem de considerar ara útil una estreta intel·ligència entre tots els dependents d'Europa i no hem de ingressar a la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics?

Si tots els dependents d'Europa formessin un sol bloc, ens trobaríem que hauríem millorat les nostres condicions per a lluitar pel millorament del nostre règim de treball. En efecte, cal no oblidar que avui dia, les economies de tots els països moderns, no són compartiments estancos, sinó que són veritables vasos comunicants. Els acontèixements i les solucions que es produeixen en un determinat país, influeixen extraordinàriament en els acontèixements que es produeixen en els altres països.

La enorme influència del factor internacional es deixa sentir, principalment, en els dos aspectes següents:

a) *Aspecte directe.* — És evident que si els dependents d'un país sostenen una lluita contra llurs patrons i reben en el curs d'aquella lluita, l'ajuda moral i material dels dependents d'altres països, tindràn més possibilitats de triomfar que si no rebessin aquella ajuda. Estretament intel·ligents tots els dependents de Europa no succeiria que si els dependents d'Espanya, per exemple, es declaressin en vaga, pugessin ésser substituïts pels dependents d'un altre país. I aquest cas no és pas hipotètic. Recordeu que amb ocasió de la vaga de dependents de Banca que hi va haver a Madrid durant l'istiu de l'any 1923, els dependents vaguistes del *London County*, varen ésser substituïts per empleats fets venir d'Anglaterra. Hauria estat així possible amb una estreta intel·ligència entre tots els dependents d'Europa? Evident, no.

b) *Aspecte indirecte.* — De vegades, encara que no sempre, un factor que exerceix certa influència en el règim de treball d'un país, és la situació de la seva economia general. Mai direm que el règim dels treballadors d'un país estigui únicament condicionat per la situació general de la economia d'aquell país, tota vegada que una gama considerable d'altres factors exerceixen també llur influència sobre aquell règim; (esmentem l'egoisme, capacitat i organització de les classes capitalistes, i organització i capacitat de les classes treba-

lladores; la molalitat de la política imperant en aquell país, etc.); però és evident que una prosperitat general en els negocis podrà exercir sempre una influència grandíssima en el benestar que puguin experimentar les classes treballadores d'un país.

Però no hi ha que oblidar, que degut a l'elevat grau de relacions Internacionals que avui dia existeix, aquesta prosperitat en els negocis d'un país no depen únicament de factors interiors que en ell actuen. En un país A, per exemple, pot haver-hi una indústria relativament pròspera, però aquella mateixa indústria pot esdevenir més pròspera encara en el país veí, B, i aquesta última indústria pot malmetre i fins arruïnar la indústria del país A, on els treballadors gaudien d'un nivell de vida relativament elevat. Però pot succeir molt bé, que la prosperitat de la indústria del país B, sigui principalment deguda a l'exploatació que sofreixen llurs treballadors; salaris de fam, jornades aclaparadores; treball de nois i de dones, arreuconament dels treballadors de certa edat com a dosferres inútils, etc. Els treballadors del país B, és evident que tindràn un gran interès en millorar llurs condicions de treball, però no és també menys evident que els treballadors del país A, han de tenir un interès també grandíssim en ajudar a llurs companys, puix que si no es milloressin les condicions de treball del país B, i no es limités per tant l'esperit agressiu de la seva indústria, indefectiblement la indústria del país A en sortiria perjudicada i el nivell de vida dels seus treballadors hauria de descendir forçosament, adhuc malgrat la bona voluntat de's patrons.

Queda, doncs, demostrat, amb aquestes breus notes, que si disposéssim de més temps podríem desenvolupar considerablement, l'influència decisiva que el factor internacional exerceix damunt els problemes de treball. Com a comprovació de l'importància d'aquesta influència fixem-nos en l'increment que hi ha pres en aquests darrers temps, els plànols des d'on s'ha mirat, internacionalment, els problemes del treball. Recordem la Conferència de Washington i les conferències parcials que després s'han celebrat. La Oficina Internacional del Treball, de Ginebra, amb les seves periòdiques assemblees, etc., etc.

El company Bonet, representant del Centre de Valls, va llegir un altre document combatent l'ingrés a la Federació Internacional.

Intervingueren en el debat els companys Baldric, Izquierdo, de la «Unió Ultramarina» de Barcelona, Gorga, de la «Lliga de Corredors» de Barcelona, i Pere Olivella, del Sindicat de Dependents de Sabadell.

Finalment la proposició fou aprovada per majoria de vots.

Votaren en contra:
Lliga de Corredors, de Barcelona.

Centre de Dependents, de Valls.

Se abstingueren de votar:
Unió Ultramarina, de Barcelona.

Centre de Dependents, de Martorel·la.

Votaren a favor:
Secció Permanent d'O. i T. del Centre de Barcelona.

Centre de Dependents, de Terrassa.

Sindicat de Dependents, del Centre de Sabadell.

Centre de Dependents, de Manresa.

Centre de Dependents, de Lleida.

Centre de Dependents, de Reus.

Centre de Dependents, de Tarragona.

L'Assemblea aprovà una proposició a favor del repòs dominical, una altra demanant que s'exigeixin responsabilitats per la catàstrofe de les Planes, i acabà les seves tasques amb breus parlaments del President de la Federació, company Ricart, i del company Arqués, President del Centre de Lleida.

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

Demà es posarà ja a la venda a tot arreu el SEGON NÚMERO de les

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

Publicarà sencera la gran obra de H.-G. Wells, apareguda en diversos fulletons d'aquest hemdomadari, traduïda pel company J. Roure i Torrent,

Aquest diantre de sabatots!

L'interès amb que han estat seguits els fulletons, augura un veritable èxit del segon número de les

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

que formarà un fullet de 54 pàgines de text, imprès amb paper verjurat. Només costarà 30 cèntims.

Feu tot seguit les comandes.

Company! Propagueu l'obra de H. G. WELLS

Aquest diantre de sabatots!

LA POR DE LA RENOVACIÓ

Després del triomf de la Revolució francesa, tots els fets de tendència liberal produïts a qualsevol país del món, els consideraven les classes dominadores d'aquella època, com provocats pel govern francès. Llegint escrits d'aquells temps trobem les frases grolleres, plenes d'odi, amb les quals els aristòcrates i altra gent prívilegiada, insultava a la nació francesa i als homes que la governaven.

Es compren; la transformació que s'operà a la veïna nació després del triomf de la Revolució del 93 espantà a tots els que vivien a costa de l'ignorància del poble i dels que creien (avui encara són molts) que les coses havien de continuar sempre com fins allavors. Aquelles paraules plenes d'odi que els absolutistes dels últims anys del segle XVII adreçaven, per tal de desacreditar la mai prou lloada Revolució que feren triomfar els Danton, Robespierre, Marat etc. etc. són adreçades pels «demòcrates» d'avui contra la victoriosa Revolució russa.

Siga a la part de la terra que es vulga, fet que es produeix que tingui tendència a millorar la condició de vida dels assalariats, o a trencar les cadenes amb que un poble fort oprimeix a un de flac, és cosa atribuïda al govern de la primera República Socialista del món. Amb motiu de la bomba que esclatà a la Catedral dels set Sants, de Sofia, els grans diaris de les diverses nacions (grans pel nombre d'exemplars que tiren, no per la seva noblesa) escometen furiosos l'«Unió de Repúbliques soviètiques», culpant-la de tal fet.

Repetides vegades hem dit i demostrat ésser contraris d'actes semblants a l'esdeïgut a l'església de la capital de Bulgària; puix, si no fos prou el respecte que tenim per les vides humanes, encara que siguin les dels nostres més aferrissats adversaris, bastaria per a que reprovéssim semblants fets llur inutilitat absoluta. Sempre hem sostingut que per a la transformació de l'actual societat es necessari el concurs de tots aquells que no hi estan d'acord.

Però fa més la premsa del capitalisme internacional amb motiu dels fets de Bulgària; arriba a pregonar trencaments de relacions i no sé quantes coses més volguer fer creure al món que el govern de les R. R. S. és l'autor de tals atemptats. Que la premsa que paguen els capitalistes pregoni semblants coses, no ens estranya gens, ni mica, tota vegada que Rússia és el pesombre que no deixa dormir a tots els que viuen de l'exploatació de l'home per l'home. Si s'examinen bé els fets es veu tot seguit que el que succeeix a Bulgària té altres orígens que els que vol atribuir-li la premsa.

Si aquells els qui la burgesia de tots els països encarrega la missió de governar no violéssin com ho fan, les lleis per ells mateixos establertes, fets com els que comentem no succeïren; tota vegada que amb les minvades llibertats que a cada país es

dona als seus habitants n'hi hauria prou per a que els assalariats, que som els més, ens apoderéssim del poder.

Passa, però que pocs vegades els assalariats es donen compte de llur potència, i si alguna vegada ho fan els és arrebatat llur dret i canviat per un altre que li dona menys garanties.

Exemples d'això que deixem dit podríem citar-los a centenars, però no en citarem més que un: el d'Egipte. Tothom sap que en aquest país, fent us del dret que els dominadors els atorgaren, triomfà legalment en unes eleccions el partit que patrocina l'independència completa del territori, però heu-s'aqueix que el capitalisme anglès vegé com d'aquesta manera perdria el seu domini sobre l'Egipte, i en lloc de concedir-li l'independència com la majoria del poble havia reclamat, s'anul·laren aquelles eleccions; i ja es parla de fer-ne de noves «restringint el dret a votar».

D'aquesta manera és com s'engendren fets com el de Bulgària.

Cal tenir en compte que a Bulgària hi havia un govern que gaudia de la confiança de l'immensa majoria dels habitants de la nació i que fou enderrocat per un cop militarista que prepararen els grans terratinents amb l'ajut de tot el que hi havia a Bulgària de reaccionari, que des de llavors es perseguí a sang i a foc als partidaris del antic govern i a tot allò que tenia color liberal.

Els comunistes, que també abundaven, i abunden encara, eren igualment perseguits; sis dels diputats d'aquests foren assassinats en ple carrer per la campanya que des del parlament venien fent contra el règim sanguinari de Tsankof. Dels advocats que defensaven desde els tribunals de justícia als agraris i comunistes que queien en mans del govern, alguns foren també assassinats i empresonats els altres.

No és gens estrany que volguent mantenir fora de la llei i perseguint continuament a tan considerable de ciutadans, aquests es desesperessin i caiguessin en lamentables actituds de violència. La culpa no és d'ells.

Miquel Vilaginès

Mentre els obrers, corpesos per la simplicitat dels dogmes, ens deixem impressionar per la faramalla de l'abstencionisme polític i abandonem la propia autoritat en mans dels altres estaments, ens haurem de sotmetre, de grat o per força, a les lleis que els altres ens imposin.

LLIBRES REBUTS

OPALS, ríms d'amor i d'enyor de Salvador Albert

Salvador Albert, poeta delicadíssim, espill de polític auster, ha publicat un nou llibre de versos, «Opals». És un llibre petit en quantitat, però ric i gran en qualitat.

Salvador Albert qualifica l'obra de ríms d'amor i d'enyor. És un poema esparç, en el qual canta la seva profunda passió, d'una manera humana i emotiva, noblement sentimental sempre. És, gosaríem dir, un llibre místic dins l'arreligiositat. Salvador Albert conta tota la passió serena del seu cor i la nostàlgia de l'allunyament de l'amada. Els seus versos són frescos i perfectes, gròcols i felços d'imatges. L'amor hi és tractat amb devoció i fervor, amb cristiana, adhuc amb frasciscana pagania. Salvador Albert voréja l'erotisme sense abordar-lo mai. Això és un altra mostra de talent de l'autor; en una amor tan esperitual com la que canta, l'erotisme perdria la seva gràcia.

«Opals» és l'obra d'un poeta de cor jove i noble, d'un poeta que ha assolit la maduresa artística. És un excel·lent llibre, altament llic i llure de tota nota de mal gust.

Ens hem de plànyer, però, que Salvador Albert hagi publicat l'obra en una biblioteca com la «Il·lustració Catalana». La gramàtica catalana ha fet prou avenços per a que un home modern com ell hagi d'anar a raure en una ortografia incipient i absolutament imperfecta com és la de l'Acadèmia de la Llengua Catalana. Això no solament és una cosa lamentable, sinó que—encara que no ho hagi cregut Salvador Albert—vola alguna bellesa d'«Opals».

R. T.

La lluita contra el cranc

Fa dies que la premsa diària porta a terme un interessantíssima campanya sobre un dels més punyents problemes sanitaris de Catalunya: el problema del cranc.

Aquest problema té espectes diversos. Per un costat l'increment que ha pres a la nostra terra aquella temible malaltia. Per altra costat la dificultat d'hospitalitzar a tots els cancerosos que ho necessiten. I per altra costat encara la manca de mitjans econòmics per a poder adquirir el radium necessari per a portar a terme com cal els tractaments.

Hi ha projectes diversos, iniciatives i entusiasmes. Hom parla de construir un hospital pels cancerosos. Hom cerca diners per tal d'adquirir una respectable quantitat de radium. Lo que manquen però són les pessetes.

Aquells qui més podrien fer en aquest sentit responen poc o no responen gens. L'entusiasme dels homes de ciència que, com l'il·lustre cirurgià Dr. E. Ribas i Ribas, dediquen llus millors energies a cercar la esperada solució d'aquell problema topa sempre amb aquella dificultat monetària.

La tragèdia mentrestant va creixent. La nostra raça ja prou amenaçada per altres malalties socials veu creixer el nombre de cancerosos en proporcions veritablement esgarrioses.

El remei s'imposa ràpid.

Es necessari que les iniciatives es portin a terme i aviat. Si l'hospital és una pretensió excessiva per ara que s'adquireixi radium i procurant no gravar amb el pagament d'interessos les despeses ja excessives dels nostres hospitals.

Nosaltres desde aquestes columnes, fent-nos ressò del moviment d'opinió regnant avui, encoratjats d'una manera especial per diversos amics nostres emocionats per les espontànies estadístiques publicades aquests dies darrers, ens adherim amb tot entusiasme a la campanya iniciada i convençuts de que no cal comptar per aquesta qüestió amb altres capdals que els que poden sortir dels sacrificis particulars si a aquestos ens adreçem amb tota l'ànima per a que cada hu amb la mida de les seves forces porti el seu óbol a les suscripcions iniciades.

En la nostra redacció rebrem des d'ara donatius per aquest fi.

Correspondència de Redacció

J. Madurell.—Com podeu veure fem ressò de la campanya contra el cranc i amb propòsit de continuar-la. Impossibilitats de publicar integralment l'article del Dr. Petit, procurarem comentar-lo.

Acaba de publicar-se
A l'Ombra del Camí
 llibre de poesies de
EMILI SALETA i LLORENS
 amb un pròleg de l'
IGNACI IGLESIAS
 ... «A l'Ombra del Camí» col·loca al seu autor en un lloc distingit entre l'estol de lírics de les noves promocions que són gloria de Catalunya.
 Edició paper de fil ornada amb boixos
5 ptes.
 Ramon Tobella, impressor
 Carme, 18 - Barcelona

Unió Gràfica
 Societat Cooperativa de Producció
 Aquesta institució, genuïnament obrera, és un experiment viu d'emancipació social i econòmica. Té dret, doncs, a la solidaritat de les entitats similars i a l'ajut de tots els homes progressius.
 Treballs d'impremta de tota mena
Enric Granados, 33, interior BARCELONA

Els nostres lectors ho han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

Obrers del camp!
 Llegiu i propagueu
"LA TERRA"
 SETMANARI POPULAR
 PORTAVEU DE LA UNIO DE RASAIRES DE CATALUNYA
 Se publica cada dissabte. 15 Cts.
 Redacció i Administració: Carders, 12, 1.
BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu
JUSTICIA SOCIAL
 periòdic socialista català.

"ACCIO COOPERATISTA"
 Portaven de la Federació de Cooperatives de Catalunya
 Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya; Problemes socials relacionats amb la cooperació.
 S'ABONEN CADA QUINZENA
 Suscripció anual: 4 ptes.
 Redacció i Administració:
 Aurora, 11 bis. - Clotat

Treballador!
 Sigues digne de la teva condició humana
 Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'advançament d'una societat millor.
 Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrera?

La diada del Primer de Maig de 1925
Manifest de la Federació Sindical Internacional

Per la jornada de les vuit hores!
Contra la guerra fratricida

Companys: S'apropa el Primer de Maig. Dirigiu les vostres energies per a que aquesta Demostració proletària deixi una impressió profunda. Actueu de manera que el Primer de Maig d'aquest any sigui una poixant manifestació per a afirmar les reivindicacions del proletariat de tot el món.

Constantment i sense treva hem d'organitzar la lluita contra la reacció, la qual, després de maltractar la nostra salut i llençar la nostra sang durant l'horrible guerra mundial, persevera en volguer-nos pendre els bens més indispensables i millors: **el treball i la Pau.**

La guerra sols la desitja la classe privilegiada, perquè és la única que pot anar-hi a guanyar. Els demés sols hi podem perdre.

I perquè únicament beneficia la classe capitalista, aquesta ataca igualment i sense descans la jornada de vuit hores, sabotejant-la continuament.

Per dues vegades en els transcurso dels darrers anys s'ha omplert d'esperança el cor de la Humanitat, creient que havia posat terme a l'anginosa tragèdia que vol perpetuar el capitalisme internacional.

La primera vegada va ésser quan la Conferència Internacional de Washington prescribint l'instauració de la jornada de les vuit hores en tots els països.

La segona, quan MacDonal, a Ginebra, aixecà la seva veu contra les forces del militarisme i a favor del desarmament.

La reacció capitalista ha aconseguit posar obstacles als camins i impedir que es realitzés aquesta lliberació del treball, apagant l'entusiasme en tots els cors. Avui continua volguent arrebatarnos el principi

de la jornada de vuit hores i construir armaments per a destruir vides humanes.

Companys: Feu que els treballadors reclamin dels seus governs l'aplicació de la jornada de vuit hores i el desarmament.

Feu que les masses obreres obrin els ulls, a fi de que afirmen el seu dret polític i econòmic.

Treieu als treballadors de l'indiferència passiva en que es troben, i feu que cridin d'una vegada: **Ja n'hi ha prou! No podem aguantar més!**

No volem viure sota el jou d'un grapat de capitalistes, en les ànimes dels quals no hi han altres ressorts que el de les seves conveniències i el dels seus profits. No volem ésser més instrument d'alguns homes que desitgen la nostra sang i alhora la tranquil·litat de les nostres mules i dels nostres fills, en benefici del seu sol interès, com a preu al seu sol egoisme.

Aspirem i volem veure'ns lliures del jou capitalista, que pesará damunt nostre i ens aniquilarà en tant que perdurin les llargues jornades de treball i es preparin soldats per a la guerra.

Companys: **Contra la guerra**

Per la jornada de les vuit hores.

Contra la guerra: **Contra la guerra**

Per la Federació Sindical Internacional: **A. A. Purcell** (Gran Bretanya), president; **Lleó Jouhaux** (França); **Corneli Mertens** (Bèlgica); i **Teodor Leipart** (Alemanya), vice-presidents; **Joan Oudegeest**, **Joan Sassenbach** i **Joan W. Brown**, secretaris.

Lletres al Director CANET DE MAR

A el «Ateneu Obrer» se celebrà una conferència a càrrec del company M. Serra i Moret, el diumenge, dia 19 d'abril.

El conferenciant desenrotllà el tema «Cultura i Pedagogia Obrera».

Començà dient que als homes de la «Unió Socialista de Catalunya» no els domina cap esperit de proselitisme inconscient; «sabem que la massa, la col·lectivitat obrera, tard o d'hora vindrà amb nosaltres però no ens enlluerna el triomf d'una conquesta immediata i irreflexiva. Semblen potser, a certes sectes religioses anglo-saxones que penetren en els llocs de vici per a conquistar deixebles a la seva causa. Nosaltres parlem an el poble obrer per fer-li conèixer la justícia del ideari que defensem.»

La cultura obrera—digué—no's pot limitar en el esquitit concepte burgès; la burgesia considera que el obrer, coneixent només el tecnicisme del seu treball o capacitat professional ja en té prou. Ja ens agrada que el obrer sapiga bé el seu ofici, però el proletariat, si és que ha de posseir quelcom més, ha d'ésser a base de cultura socialista. Cal que l'obrer tingui mes amples horitzons, senti ideals generosos, pensi amb idees de infinita superació humana; solament així l'obrer farà que la vida individual i col·lectiva sigui més digna d'ésser viscuda.

El proletariat, per la seva condició d'ésser productor és el que està cridat a regir els destins del món. Solament a ell es donen quasi tots els invents de la terra.

La burgesia pel sol fet de

que concorregueren a l'acte. La fàcil i persuasiva paraula d'en Serra va fer que les idees exposades fossin capides perfectament.

Epicur

(Rebut amb retraç)

De Girona

Del veï poble de Bezanó, comuniquen que dintre pocs dies seran acomiadats moltíssims obrers que treballen en la fàbrica de filats que hi ha en l'esmentat poble, degut a la manca de feina; quina fàbrica és propietat de la Societat Anònima Grober, d'aquesta ciutat.—Ho sentim vivament.

El dia 11 d'aquest mes els operaris carradors suro-tapers de la Bisbal varen presentar una demanda, als respectius patrons, en el sentit de que se'ls augmentés en 1'50 pessetes el jornal, en el termini de vuit dies.

Els patrons els oferiren 0'50 pessetes d'augment, que els obrers han rebutjat i que per lo tant no ha sigut possible arribar a un acord. Com que sens havia dit que era una vaga planejada per uns 400 obrers carradors de la indústria suro-tapera i que afectaria a altres obrers de la dita indústria, i a fi d'informar be als nostres amics, coplem d'un diari les manifestacions fetes per un dels mes caracteritzats obrers, afectat de ple en aquest litigi, qui fa un historial del succés:

«Els carradors suro-tapers fins avui havem estat una excepció dels de les altres poblacions sureres, per treballar mes i guanyant menys. Fins fa un mes veniem treballant nou hores diàries. Tres mesos enera, el nostre treball era remunerat en «cinc» pessetes la jornada d'aquestes «nou» hores. Al present, el màxim d'aquests jornals es percebia a raó de pessetes 5'50; cal tenir en compte que hi havia, i hi han encara, moltíssims d'ells que els paguen a «cinc» pessetes.

Mentre nosaltres treballant nou hores guanyavem «cinc» pessetes com a màxim, en totes les altres localitats sureres, treballant-ne «vuit», com a mínim guanyaven 6'75, i en terme mig, «set» i «set i mitja».

A nosaltres, cap classe d'egoisme ens ha guiat a pendre aquesta actitud. Som homes conscients i compremem perfectament que la moral de l'obrer és la seva dignificació i mai podrem permetre que sigui objecte d'expoliacions.

Volem treballar dignament; volem que el nostre treball sigui remunerat d'una manera justa i equitativa; hem concretat les nostres aspiracions en el sentit que de bon troç no arriben al mínim de les localitats on els nostres similars guanyen menys i fins per això els nostres patrons es mantenen orbs, amb una actitud expectant i sospitosa, que l'opinió imparcial no ha deixat de fer-hi el consegüent comentari.

Hem despedit als nostres patrons per a que el nostre lloc sigui ocupat per aquells que creguin que el seu jornal és suficientment remueerat amb 5'50 pessetes.

Mentrestant els carradors bisbalencs van a les altres localitats on hi ha establerta aquesta indústria amb la plena seguretat de no tornar a treballar a les antigues fàbriques, com no siga amb les condicions susdites.

No hi ha hagut cap classe de necessitat de plantejar una vaga per a que siguin ateses les nostres pretensions; no volem treballar amb les actuals condicions, i la vaga no existeix. Els patrons són ben lliures d'atendre o no. Per la nostra part, considerem que ja no pertanyem com a treballadors a les antigues fàbriques. No considerem tampoc que a la nostra actitud pugui d'opnar-se-li el nom de «conflicte social», i en cas de que així se el consideri, la solució esdevindrà ben prompte: quan tots estarem ocupats en altres poblacions.

Era una necessitat l'adopció d'aquests mitjants, car era lògic que amb la percepció d'un jornal com a màxim de 5'50 pessetes, ens avergonyíssim davant

La correspondència d'administració de JUSTICIA SOCIAL, (girs, reclamacions, canvis d'adreça), per que no sufreixi cap retard, preguem es dirigeixi a Marçal Badia, carrer Llovera, 13, Reus.

dels nostres similars d'altres poblacions i dels propis obrers locals, no especialitzats en cap classe d'ofici.»

CONTÈSTANT

He llegit amb molt d'interès l'article no menys interessant del company Marius Vidal, de la setmana passada, «Socialisme de la nova escola». Si en el mateix no se m'al·ludís, res hi diria per estar-hi del tot conforme.

Contestant al paragraf en el qual diu que el silenci podria ésser interpretat malament per algú, diré al company Marius Vidal que si jo he deixat de contestar a la lletra del Sr. Discossi inserida en el n.º 76 de JUSTICIA SOCIAL com a contestació a la meua crònica apareguda en el n.º 73 del mateix setmanari fou d'acord amb el company director i perquè no ens hem cregut en la necessitat de contestar-la: si tots els que han llegit la meua crònica i la carta en que vol defensar-se l'esmentat Sr. Discossi, han llegit bé, i a més després han llegit la «carta oberta» de la Societat «Arte de Imprimir y Anexos» publicada també a JUSTICIA SOCIAL de la setmana passada, crec n'hi ha prou per que cada u hi fassi el comentari que cregui convenient, sense necessitat per la meua part, de llargues contestacions i perdre el temps. Per acabar diré que a Girona tots ens coneixem, i això mes que res mes fou el que jo no dongués contestació a la «defensa» (?) del Sr. Discossi.

M. P.

"Company!"

per Màxim Gorki

PREU: 10 cèntims

Demaneu aquest interessant fullet a l'Administració de JUSTICIA SOCIAL

CONFERENCIA INTERESSANT

El problema de l'habitatció

El nostre volgut company Dr. D. Aguadé Miró donà, el passat divendres, una interessant conferència al «Centre de Lectura», de Reus.

L'organitzà la incansable Secció d'Estudis Socials, del esmentat «Centre», i tingué lloc al Teatre Bartrina, que es veigé força concorregut. Versà sobre l'aspecte mèdic del problema de l'habitatció» fent la presentació del conferenciant un altre company nostre, en J. Recasens i Mercadé, en breus i afectuoses paraules.

La manca d'espai ens priva de donar, com voldríem, un extracte de l'al·ludit parlament, molt documentat i sobre tot enriquit amb dades i estadístiques eloqüentíssimes. S'ocupà de les tristement cèlebres barraques de Barcelona convoent al auditori amb narracions i anècdotes punyentes, i requeri a que també els reusencs s'ocupin de llur viure i de llur salut. Fou, en una paraula, un acte mes en la campanya que en conferències i en articles publicats en JUSTICIA SOCIAL realitza l'amí Aguadé, campanya que devem agrair-li quants ens preocupem dels problemes de la vida i de la sort dels desheretats.

En acabar sa conferència, se oiren molts i molt merescuts aplaudiments.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic de la nostra terra que recull en un sol ideari tots els desitjos del poble.

Justicia Social
 SETMANARI SOCIALISTA
 2.ª època
 CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ:
 Carrer de Guardiola, 14, 1.ª - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:
 Marçal Badia, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS I COL·LABORADORS:
 Gabriel Alomar - Serra i Moret
 Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Aguadé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Riball - J. Llorens i Artigas
 Dr. Emili Mira - Vicens Vilarassau
 Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - «Ara» - Rossend Llates
 Dr. Muntanya - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés - «Galdric» - Marius Vidal - Ferrán Cuito - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Dr. J. Estadejella Arnó - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amorós Emili Saleta - «Shum» - F. Cañadas - Josep M. de Sucre - J. Roure i Torrent - Manuel Alcántara i Gusart - Dr. Coame Rojes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig Puigades - Joan Fronjós - Balagué Baró - R. Ràfols Camí - Jasme Cardús - J. Durán i Guardia - Joan Forment.

REDACTORS-CORRESPONSALS
 Albert Schneberger - Rafael Ramis, França
 Joan Comorera - Argentina Carlota Góleres - «Nile» René Lyr - Bèlgica
 Roberto Marvasi - Itàlia
 Dr. Andrés Qvejero - Madrid

PREUS D'ABONAMENT:
 Catalunya i Provincies:
 Triestrestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
 Un any, 8 ptes.
 Estranger:
 Mig any, 3'75 ptes.
 Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIBIU-VOS-HI
 personalment a la redacció o a l'Administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'Administrador, amb segells de correu, girs postal, etc.

Correspondència administrativa

J. F. - La Bisbal. - El vostre gir de 12 ptes. pel fi que indiqueu, no es pogué fer efectiu, a desgrat d'haver-lo reclamat quatre voltes a l'Administració, perquè no els donà la gana de reconeixen's com a destinataris. No se us ha ayalat particularment per «malaltia» del company encarregat de fer-ho. Feu tots els lliuraments a nom d'alguna persona amiga vostra.

ELS QUE HAN ATES ELS NOSTRES GIRS, i que tenen pagada llur subscripció fins a la data que s'expressa.

Mold. - R. O. V. - Novembre 1925.
 Alcoletge. - J. R., Abril 1925.
 San Joan de Mediona. - J. T. C., Abril 1925.
 Sant Genís de Vilassar. - E. S., Agost 1926.
 Cavallades. - P. S., Setembre 1925.
 Lleida. - R. S., Setembre 1925.
 Montgat. - Ll. S., Setembre 1925.
 Canet de Mar. - J. E. E., Agost 1925.
 Terrassa. - A. E., Novembre 1925.
 Rubí. - C. D. R., Setembre 1925.
 Tarragona. - C. F., Octubre 1925.
 Bellmunt. - C. O. R., Gener 1924.
 Hospital de Llobregat. - C. U. I., Febrer 1926.
 Aiguamúrcia. - N. C., Juny 1925.
 Massanet de Cabrenys. - J. C., Juny de 1925.
 Alcover. - C. C., Abril 1925.
 Hostalric. - Ll. C., Abril 1925.
 Sitges. - J. D., Agost 1926.
 Montgat. - B. E., Setembre 1925.
 Canet de Mar. - E. F. F., Febrer 1925.

(Continuarà)

Imp. Balmorra - Reus